

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

2015/2226(INI)

12.7.2016

ATZINUMS

Sniegusi Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejai

par veidiem, kādos KLP var uzlabot darbvietu izveidi lauku apvidos
(2015/2226(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Elisabeth Köstinger*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā daudzās dalībvalstīs lauku apvidos dzīvojošo sieviešu piekļuve darba tirgum ir ierobežota un izredzes attīstīt uzņēmējdarbību lauksaimniecības nozarē ir salīdzinoši zemas;
- B. tā kā sievietes veido mazāk nekā 50 % no kopējā ES strādājošo iedzīvotāju skaita ES lauku apvidos un aptuveni 45 % no visiem ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem 2011. gadā¹; tā kā vidēji Eiropā 29 % saimniecību² vada sievietes un tā kā sieviešu uzņēmējdarbība ir svarīgs pīlārs sociālā, ekonomiskā un vides aspektā ilgtspējīgai attīstībai lauku apvidos;
- C. tā kā ekonomikas krīze ir skārusi visu Eiropas Savienību, jo īpaši lauku rajoniem piedzīvojot postošu bezdarba un nabadzības līmeni un iedzīvotāju skaita samazināšanos, kas jo īpaši skar sievietes;
- D. tā kā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības lauku apvidos ir par 10 % lielākas nekā citos apvidos un tā kā ir nepieciešams pievērst lielāku uzmanību tam, lai izveidotu atjauninātus statistikas datus par sieviešu zemes īpašumtiesībām un par sieviešu darba nosacījumiem lauku apvidos;
- E. tā kā piekļuvē lauku attīstības programmas atbalstam saimniecību īpašnieču sieviešu īpatsvars ir mazāks nekā tādu lauku saimniecību daļa, kuras Eiropas Savienībā vada sievietes³;
- F. tā kā vīriešu un sieviešu iespēju vienlīdzības princips ir konsekventi jāpiemēro KLP un tā kā dzimumu līdztiesības pieeja ir jāpiemēro ne tikai KLP, bet arī kohēzijas politikā lauku apvidos;
- G. tā kā galvenokārt ES lauku apvidos 2009. gadā bija nodarbināts tikai 61 % sieviešu vecumā no 20 līdz 64 gadiem⁴;
- H. tā kā pastāvīga sieviešu masveida izceļošana no lauku apgabaliem negatīvi ietekmē ne tikai sociālo infrastruktūru, piemēram, izceļojot daudzām sievietēm, kas iesaistās brīvprātīgos pasākumos, bet arī darba tirgu, un tā kā šo izceļošanu var apturēt tikai tad, ja tiek izveidots pamats, kurā sievietes var lauku apvidos sasniegt savus personīgos un profesionālos mērķus;
- I. tā kā vīriešu un sieviešu līdztiesības veicināšana un nediskriminācija ir viens no

¹ Eurostat, 2013. gads. Eurostat reģionālā gadagrāmata, 2013. gads. Uzmanības centrā lauku attīstība.

² Pētījums „Starptautiskā lauku sieviešu diena, 2015. gads”, Eiropas Parlamenta politikas departaments C.

³ J. Dower (2015). „Kopējās lauksaimniecības politikas finansējuma loma lauku sievietēm”. EPRS, Starptautiskā lauku sieviešu diena, 2015. gads.

⁴ Eiropas Komisija, 2011. gads, „Lauksaimniecības un lauku attīstība. ES lauksaimniecības ekonomikas piezīmes. Lauku apvidi un stratēģija „Eiropa 2020” — Nodarbinātība”, piezīme nr. 5 — 2011. gada novembris.

principiem, ko piemēro ESI fondiem, tostarp ELFLA,

1. norāda, ka lauku sievietes nav viendabīga grupa un ka viņu loma, vajadzības un situācija dažādās dalībvalstīs atšķiras; tādēļ uzskata, ka pasākumiem, kas veikti, lai uzlabotu viņu iespējas dzīvē un nodarbinātības iespējas, vajadzētu būt daudzveidīgiem; tomēr uzsver, ka sieviešu nevienlīdzīgās iespējas attiecībā uz lauksaimniecības zemes īpašumu; norāda, ka tādēļ sievietes lauku saimniecībās bieži vien ir tikai īpašnieku ģimenes locekļi, kad sievietes klasificētas kā saimniecības turētāja laulātais, kas atbilst 80,1 % no visiem laulātajiem 2007. gadā¹ un kam attiecīgi bieži vien nav savu ienākumu, tādējādi viņu ekonomiskā neatkarība bieži vien netiek garantēta;
2. pauž nožēlu par dzimumu atšķirībām lauku apvidos un aicina uzlabot sieviešu darba apstākļus un atvieglot viņu piekļuvi zemei;
3. uzskata, ka lauksaimnieces pilda nozīmīgu lomu, lai arī turpmāk varētu pastāvēt perspektīva lauksaimniecība, un tāpēc viņu inovācijas spējas būtu pastiprināti jāatbalsta ar palīdzību tādiem diversifikācijas pasākumiem kā tiešā tirgvedība, atvaļinājums zemnieku sētā, sociālie pakalpojumi un aprūpes piedāvājumi; uzsver, ka svarīga nozīme ir lauku saimniecību dažādošanas koncepcijai, tostarp plašam vides, ekonomikas un kultūras preču un pakalpojumu spektram, jo tie var radīt to saistītās papildu saimnieciskās darbības iespējas lauku sievietēm un vienlaikus ievērojami atvieglot darba un ģimenes dzīves līdzsvaru vīriešiem un sievietēm;
4. pauž bažas par to, kāda ietekme uz Eiropas lauksaimniecību varētu būt pašlaik apspriežamiem nolīgumiem, piemēram, transatlantiskās tirdzniecības un ieguldījumu partnerībai (*TTIP*), visaptverošam ekonomikas un tirdzniecības nolīgumam ar Kanādu (*CETA*) un ES un *Mercosur* brīvās tirdzniecības nolīgumam;
5. norāda, ka dzimumu līdztiesības veicināšana ir viens no ES un tās dalībvalstu pamatmērķiem un ka tāpēc integrētai pieejai dzimumu līdztiesībai vajadzētu būt ietvertai KLP; aicina Komisiju uzlabot KLP uzraudzības un novērtēšanas rādītājus, lai noteiktu sieviešu „neredzamo” darbu, un, ja iespējams, sadalīt rādītājus pa dzimumiem; uzsver nepieciešamību noteikt mērķus, kuru pamatā ir dzimumu ietekmes novērtējums, lai veicinātu ilgtspējīgas karjeras izredzes un apmaksātas nodarbinātības iespējas sievietēm lauksaimniecības nozarē un uzlabotu ekonomikas efektivitāti;
6. uzsver pašnodarbināto personu lielo īpatsvaru lauku apvidos, trūkstot atbilstīgai sociālajai aizsardzībai un pastāvot lielam „neredzamā” darba samēram, kas galvenokārt skar sievietes; tādēļ aicina dalībvalstis un reģionus ar likumdošanas pilnvarām uzlabot tiesību aktus par dzimumu līdztiesību darba tirgū, jo īpaši attiecībā uz algu, īpašumtiesībām un lēmumu pieņemšanu, un nodrošināt sociālo drošību gan vīriešiem, gan sievietēm, kas strādā lauku apvidos;
7. mudina dalībvalstis efektīvāk izmantot palīdzības iespējas lauksaimniecēm un lauku apvidu iedzīvotājiem, ko var īstenot, izmantojot Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA), un atbalstīt attiecīgus vienkāršošanas pasākumus; aicina Komisiju nākt klajā ar jauniem mērķtiecīgiem pasākumiem, kuru mērķis ir atbalstīt un veicināt

¹ Eiropas Komisija, 2012. gads, „Lauksaimniecības ekonomikas piezīmes. Sievietes ES lauksaimniecībā un lauku apvidos: smags darbs, zems profils”, piezīme nr. 7 — 2012. gada jūnijs.

sieviešu līdzdalību darba tirgū lauku apvidos, un aicina dalībvalstis savās lauku attīstības programmās iekļaut īpašas apakšprogrammas, lai atbalstītu sieviešu uzņēmējdarbību, stratēģijas, lai radītu darbavietas sievietēm, kas nodrošinās tiesības uz pensiju, tādu politiku, kuras mērķis ir veicināt sieviešu pārstāvību politiskajos, ekonomikas un sociālajos forumos lauksaimniecības nozarē, un veicināt vienlīdzīgas iespējas lauku rajonos;

8. mudina dalībvalstis stiprināt sociālo partneru lomu un sociālās labklājības organizāciju lomu, kuras strādā kopā ar iestādēm, lai pārbaudītu atbilstību tiesību aktiem nodarbinātības jomā, apkarotu nedeklarētu darbu un uzraudzītu, kā tiek ievēroti sociālās labklājības un drošības standarti, kas veicina lai veicinātu migrējošo darba ņēmēju, tostarp sieviešu dzimuma sezonas darba ņēmēju, migrantu un bēgļu sociālo un ekonomisko integrāciju; aicina veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka sievietes var piedalīties visos procesa līmeņos;
9. aicina Komisiju ierosināt pasākumus, lai pienācīgi finansētu īpašas ES programmas „Eiropas Garantijas sievietēm lauku apvidos” veidā, pamatojoties uz Eiropas Jaunatnes garantiju;
10. norāda, ka ES ar katru gadu kļūst arvien mazāk lauksaimniecības zemes; uzsver, ka ir svarīgi saglabāt aramzemes, lai garantētu darbavietas lauku apvidos; aicina dalībvalstis veicināt labāku piekļuvi zemei apgabalos, kur pastāv augsts bezdarba līmenis laukos, šajā sakarībā aicina veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka jauniešiem lauksaimniecībā ir pieejami kredīti un viņas spēj piedalīties zemes apsaimniekošanā;
11. vērš uzmanību uz to, ka sievietes ir 45 % no lauksaimniecības darbaspēka; aicina Komisiju pārskatīt „ģimenes saimniecības” definīciju, lai atvieglotu to piekļuvi apmācībai un profesionālajām konsultācijām, kā arī kapitālam un pabalstiem;
12. aicina Komisiju ievērot dzimumu līdztiesības principu budžeta plānošanā attiecībā uz finansiālo atbalstu saskaņā ar KLP pirmo un otro pīlāru;
13. aicina Komisiju kopā ar dalībvalstīm nodrošināt lauku apvidu iedzīvotājiem pietiekamu informatīvo materiālu ne tikai par atbalsta iespējām, kas īpaši vērsts uz lauksaimniecēm un sievietēm lauku apvidos, bet arī piekļuvi izglītībai un kredītam, kā arī veicināt apvienību dibināšanu un nodrošināt visaptverošas un profesionālas konsultācijas par diversifikāciju, lai šīs sievietes tiktu iedrošinātas aktīvi īstenot pašām savus projektus lauku apvidos; šajā sakarībā norāda, ka ir nepieciešams informatīvo materiālu arī darīt pieejamu tiešsaistes platformās, lai nodrošinātu elastīgu piekļuvi informācijai par dotācijām, kas paredzētas sievietēm lauku apvidos; uzsver, ka informatīvajiem kursiem, kas paredzēti sievietēm par noteikumiem un prasībām attiecībā uz uzņēmumu dibināšanu un vadību, var būt pozitīva ietekme, jo tie var sniegt sievietēm nepieciešamo uzticēšanos savas uzņēmējdarbības sākšanai;
14. aicina attiecīgās valsts, reģionālās un vietējās varas iestādes sekmēt sieviešu dalību vietējās rīcības grupās un vietējo partnerību izveidi saskaņā ar LEADER programmu, kā arī attiecīgajās valdēs nodrošināt līdzsvarotu dzimumu pārstāvību;
15. uzsver, cik liela nozīme ir pasākumiem ar mērķi veicināt lauksaimnieču un lauku apvidu iedzīvotāju sieviešu izglītību, profesionālo apmācību un jaunu prasmju apguvi, tostarp

veicinot labāku piekļuvi pēcdiploma apmācībai un specializētiem kursiem, kas paredzēti uzņēmējiem un lauksaimnieciskajiem ražotājiem, lai varētu garantēt ilgtermiņa nodarbinātību lauku apvidos un tādējādi varētu atvieglot pielāgošanos pārmaiņām lauksaimniecībā un pārtikas produktu ražošanā; aicina Komisiju šajā sakarībā pienācīgi pārdomāt atbalsta pasākumus saskaņā ar KLP otro pīlāru, lai veicinātu apmācību un konsultācijas sievietēm saimniecībās, tostarp īpašas mācības, lai uzlabotu sieviešu prasmes un konkurētspēju lauksaimniecībā un atvieglotu viņu oficiālās nodarbinātības iespējas; uzsver, ka ir svarīgi sniegt konsultācijas un atbalstīt sievietes, lai viņas spētu izstrādāt novatoriskas lauksaimniecības darbības lauku apvidos, ieskaitot lauksaimniecības pamatproduktu ražošanas uzņēmumus;

16. Uzsver — cita starpā atsaucoties uz nepilnas slodzes darbu un tāldarbu — digitālās attīstības lauku apvidos un vienotas pieejas („digitālā ciemata”) izstrādāšanas nozīmi un šajā sakarā aicina plašāk izmantot otrā pīlāra programmu, lai veicinātu uzsākt pašnodarbinātību; uzsver, ka būtiskas infrastruktūras, piemēram, transporta savienojumu, kvalitātes un pieejamības uzlabošanai, energoapgādes nodrošinātībai un stabila un ātra platjoslas interneta tehnoloģijai, kas var dot iespēju augsti kvalificētām sievietēm strādāt lauku apvidos (piemēram, ar e-komercijas starpniecību) un darboties ikdienas iestādēm un pakalpojumiem lauku apvidos, ir būtiska nozīme, lai dotu vīriešiem un sievietēm iespēju panākt līdzsvaru starp darbu un privāto dzīvi, un aicina dalībvalstis pieņemt mobilo pieeju lauku attīstībai, cieši sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām;
17. uzsver, cik svarīgi ir atbalstīt un sekmēt lauksaimnieču līdzdalību lēmumu pieņemšanā; norāda, ka sievietes var dot ieguldījumu savu kopienu un lauksaimniecības uzņēmumu attīstībā;
18. uzsver, ka lauku apgabalos visā Eiropā ir raksturīga iedzīvotāju novecošanās, zems iedzīvotāju blīvums un dažos rajonos iedzīvotāju skaita samazināšanās; aicina piemērot papildpasākumus lauku dzīves un darba apstākļu attīstīšanai, lai sievietēm un viņu ģimenēm būtu stimulants palikt un sekmīgi turpināt dzīvi laukos;
19. aicina reģionālos dalībniekus, izmantojot otrā pīlāra līdzekļus, īstenot izpratnes veicināšanas programmas, kuru mērķis ir uzsvērt dzimumu neitralitāti visās profesijās un pārvarēt pastāvošo izteikti tradicionālo lomu sadalījumu lauksaimniecībā;
20. vērš uzmanību uz grūtībām, ar kādām sastopas lauksaimnieces, kad runa ir par finansējuma saņemšanu; norāda, ka labākai piekļuvei kapitāla ieguldījumiem ir būtiska nozīme, lai uzlabotu sieviešu sociāli ekonomisko situāciju lauku apvidos un atbalstītu sieviešu uzņēmējdarbību, un aicina dalībvalstis veicināt, atbalstīt un nodrošināt piekļuvi finansējuma avotiem sievietēm lauksaimniecēm un sniegt īpašu apmācību, kas var atvieglot šo piekļuvi;
21. apzinās īpašās problēmas attiecībā uz privātās un darba dzīves savienošanu lauku saimniecībās un to, cik svarīga ir vecāku situācija un ģimenei labvēlīga darba vide ģimenes saimniecībās; uzsver sabiedrisko pakalpojumu būtisko nozīmi, lai palielinātu sieviešu līdzdalību darba tirgū, jo šie pakalpojumi samazina slodzi sievietēm, kuras bērnu un citu apgādībā esošo aprūpei parasti velta vairāk laika nekā vīrieši; aicina dalībvalstis un reģionālās un vietējās pašvaldības īstenot politiku, kas aizsargās, uzlabos un veicinās kvalitātīvu, pieejamu un izmaksu ziņā pieejamu infrastruktūru, mehānismus un sadzīves pakalpojumus lauku apvidos;

22. aicina dalībvalstis uzlabot sociālās drošības un tiesību atzīšanas pasākumus attiecībā uz sievietēm lauksaimniecēm, lai garantētu, ka viņas bauda tādas pašas tiesības kā vīriešiem, jo viņas bieži vien strādā ilgas stundas ģimenes uzņēmuma labā bez juridiska vai sociāla nodrošinājuma;
23. uzsver, ka ir jā saglabā, jāveicina un jāatbalsta uzņēmējdarbības iniciatīvas, apvienības, kooperatīvi un sieviešu organizācijas lauksaimniecībā un lauku apvidos, kas veicinās paraugprakses apmaiņu vietējā, reģionālā un valsts līmenī un veicinās sieviešu piekļuvi darba tirgum; turklāt atgādina, cik svarīgi ir izveidot informācijas centrus un tīklus, lai palielinātu informētību par sieviešu sociālo un ekonomisko situāciju lauku apvidos.

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS**

Pieņemšanas datums	12.7.2016
Galīgais balsojums	+: 26 -: 0 0: 3
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Maria Noichl, Marijana Petir, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ángela Vallina, Beatrix von Storch, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jana Žitňanská
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Ildikó Gáll-Pelcz, Arne Gericke, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Marc Tarabella, Monika Vana, Julie Ward
Aizstājēji (200. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Rosa D'Amato, Jens Nilsson